

I

De berg omsloot de stad als een moeder het kind op haar schoot. Voordat hij de treden naar het grote plateau op liep, besloot Cyrus zijn lijfwachten naar de rivier te leiden. De Spartanen legden hun wapenrusting en wapens op de oever en stoven het water in, waar ze opgewekt het stof en zweet van zeshonderd kilometer afspoelden.

Vanaf de rug van zijn strijdros keek de prins glimlachend toe hoe ze rond spetterden en hun vingers door hun haar en baard haalden. De mars naar het oosten had zijn mannen slank gemaakt, als jachthonden, hun huid donker gebrand en hun spieren strakgetrokken als kabels. Ze hadden niet de moed verloren, al hadden sommigen bloedige voetafdrukken op de weg achtergelaten.

‘Mijn heer, wilt u zich niet bedenken?’ vroeg Tissaphernes op zachte toon.

Cyrus keek naar zijn oude vriend en leraar. Tissaphernes zat op een kastanjebruine ruïne die snuivend zijn hoofd in zijn nek gooide, een paard van een van de zuiverste bloedlijnen in Perzië. De edelman hield zijn zure blik op de Spartanen gericht.

‘Zou ik de treden in mijn eentje op moeten lopen?’ antwoordde Cyrus. ‘Zou ik als een bedelaar thuis moeten komen? Wie ben ik als ik niet de zoon van mijn vader ben, een prins? Dit zijn mijn lijfwachten, de besten die er zijn.’

Tissaphernes bewoog zijn mond alsof hij last had van een tand. Prins Cyrus was in de twintig en niet langer jong en onbezonnen. De leraar had zijn bedenkingen duidelijk gemaakt, en toch stonden ze hier op de oever van de Pulvar, met mannen uit Sparta die zich als paarden wisten in de rivier en water in het rond sproeiden. De prins had een oude vijand naar het oog van Perzië gebracht. Tissaphernes fronste bij die gedachte. Hij had Griekse wereldkaarten gezien die weinig informatie bevatten over het grote rijk in het oosten. Hij had geen zin om Spartanen te helpen de locatie van Persepolis in te vullen, laat staan de koninklijke grafkelders langs de rivier, op een halve dagmars afstand.

‘Sommige mensen zouden het als een belediging kunnen beschouwen, hoogheid, om de mannen mee te brengen die tegenover uw voorouders hebben gestaan, die hen op land en ter zee hebben verloochend. Spartanen! Bij de hemelse geesten. Hier, in het hart van de wereld! Als uw vader jonger en gezonder zou zijn...’

‘Dan zou hij me feliciteren, Tissaphernes,’ snauwde Cyrus, die genoeg kreeg van de stem van zijn leraar. ‘Deze mannen hebben aan mijn zijde gerend. Ze hebben niet de moed opgegeven of om rustpauzes gevraagd. Ze zijn mij trouw.’

‘Ze zijn trouw aan goud en zilver,’ mompelde Tissaphernes zacht.

Cyrus klemde zijn kaken op elkaar, zodat de spieren zich aftekenden.

‘Ze bezitten niets. Zelfs hun wapens zijn erfstukken van hun vaders of ooms, of ze zijn hun geschonken voor betoonde heldhaftigheid. Genoeg nu. Houd erover op, oude leeuw.’

Tissaphernes aanvaardde de berisping met gebogen hoofd.

De Grieken hadden zich vlot gewassen en kwamen al snel het water uit om zich op de oever in de avondzon te laten opdrogen. Plaatselijke wasvrouwen joelden en riepen bij het zien van zoveel naakte mannen. Een of twee van de strijders glimlachten terug, terwijl de anderen oefeningen deden om hun spieren los te maken. Lachen of babbelen was er voor hen niet bij.

Cyrus ergerde zich zo aan zijn metgezel dat hij plotseling van zijn paard stapte, zich met afgepaste bewegingen onttreed van zijn helm, tuniek en gepantserde jas, zijn beenkappen en mantel en uit zijn sandalen stapte. De prins had geen moeite met naaktheid en liep naar het water met niet meer dan een knikje naar de Spartaanse officier, Anaxis, die vanaf de oever toekeek.

De wasvrouwen hielden op met joelen toen ze een jonge man zagen die zijn baard liet krullen als een Pers en een helm met gouden veren op zijn mantel had gelegd. Ze mochten dan niet zijn naam kennen, maar ze durfden niet naar hem te roepen. Cyrus waste zich langzaam en zorgvuldig in het water, bijna alsof hij meer dan zweet en de geur van paarden wegspoelde – alsof hij een ritueel uitvoerde. De Spartanen op de oever waren stil en toonden hun respect. De prins was immers thuisgekomen om te rouwen om zijn vader.

De boodschap had Cyrus veertien dagen geleden bereikt, en hij had de Spartanen bijna onverdraaglijk voortgedreven om op tijd te zijn. De prins had van paarden gewisseld bij herbergen langs de grote Konink-

lijke Weg, of stukken afgesneden door geploegde tarwe- en gerstvelden, maar ze hadden gelijke tred gehouden, waren dag in, dag uit naast hem meegelopen, alsof het niets was. Ze waren buitengewoon, en hij was trots op hun rode mantels en de reacties van anderen als die ontdekten wie ze waren. Ze hadden hun reputatie keer op keer verdiend.

Op die plek, toen de avond koeler werd, vatte Cyrus moed. De stad Persepolis leek ingetogen, maar niet in de greep van verdriet. Er stonden geen soldaten langs de straten, er hingen geen rouwdoeken en er brandden geen potten met sandelhout. Toch kon hij pas zeker weten of de oude man nog leefde als hij door de poorten op het plateau boven de stad liep. Bij die gedachte draaide hij zich om, om op te kijken naar de berg die zijn vader en grootvader opnieuw hadden vormgegeven, naar het plateau dat van die afstand een groen met grijze rand was. Erboven cirkelden wilde valken loom in de warme lucht, speurend naar vette duiven in de fruitbomen. Op dat koninklijke plateau waren paleizen, kazernes, theaters en bibliotheken gebouwd. Het buitenverblijf van zijn vader lag midden in de weelderige tuin die ze een 'paradijs' noemden, het geheime groene hart van een rijk.

Op de oevers van de rivier klampten lage struiken zich vast, hun wortels afgesleten tot gladde beeldhouwkunst. Aan loshangende ranken bloeiden witte jasmijnbloesems die hun geur afgaven aan de lucht. De prins stond met gesloten ogen tot zijn middel in het water en haalde diep adem. Hij was thuis.

De Spartanen depten zich verder droog met hun mantel en haalden hun vingers door hun haren en baard, die ondanks de zon koud aanvoelden. Ook de prins was opgefrist en kleepte zich zorgvuldig weer aan. Hij gespte zijn gepantserde jas over zijn tuniek vast, maar maakte ook bronzen Spartaanse scheenplaten vast. Ze waren voor hem gemaakt, zodat het glanzende metaal de vorm van zijn spieren en de buiging van zijn knieschijven volgde. Ze waren geschikter voor infanteristen dan voor ruiters, maar Cyrus eerde zijn mannen graag op die manier. Tissaphernes vond dat natuurlijk maar buitenlandse aanstellerij en beneden zijn waardigheid.

Als de jonge prins niet was gekomen om zijn vader op zijn sterfbed te bezoeken, zou Cyrus de manier waarop de stadsbewoners toestroomden om naar de vreemdelingen te kijken misschien vermakelijk hebben gevonden. Handelaren van de fruitmarkt waren aan komen lopen, terwijl degenen die ze betaalden om hen te beschermen dreigend toe-

keken. De Grieken in hun rode mantels waren zelfs hier befaamd, al lagen er ettelijke landen en een stuk open zee tussen Persepolis en de vallei van Eurotas – drie maanden reizen en een wereld van verschil. Behalve hun legendarische mantels droegen de Spartanen hun eigen bronzen scheenplaten die beide benen vanaf de enkel tot boven de knie bedekten. Ze waren uitgerust voor een oorlog, zelfs al begeleidden ze een prins naar huis.

Ze hadden hun schilden in nette, onbewaakte stapels neergelegd voordat ze in het water doken, alsof ze zich niet konden voorstellen dat iemand van hen zou stelen. Elk schild droeg de naam van de eigenaar aan de binnenkant, en één letter toonde de vijand waar Sparta in Griekenland lag – de lambda die de beginletter was van de regio Lakedaemon. De schilden waren stuk voor stuk glanzend gepoetst – een minnares zou niet meer kunnen worden vertroeteld.

Terwijl hij zijn paard besteeg, vroeg Cyrus zich af of een van de toeschouwers Sparta ooit net zo zou leren kennen als hij het kende. Voor de moeders die hun kinderen op de buitenlandse strijders wazen, waren zij degenen die keer op keer de Perzische Onsterfelijken hadden vernederd en daarmee legendarisch waren geworden. Zulke mannen uit Griekenland hadden bij Marathon het leger van Darius de Grote verpletterd. Spartanen hadden bij Thermopylae, bij Plataea en bij Mycale Griekse soldaten aangevoerd tegen de Perzische koning Xerxes. Perzië had bijna dertig naties overwonnen, maar was gestuit door Griekenland – en door de strijders die rode mantels droegen.

Die donkere dagen lagen in een ver verleden, al hielden herinneringen lang stand. Cyrus keek weg toen zijn mannen zich opstelden in volmaakte dubbele gelederen, wachtend op zijn bevel. Uiteindelijk hadden de Spartanen Athene gebroken en heel Griekenland overheerst, maar ze vochten voor hem omdat hij hen betaalde – en omdat hij hun eergevoel begreep. Het zilver en goud waarmee hij hen betaalde, werd naar huis gestuurd om tempels, kazernes en wapendepots te bouwen. Zelf hielden ze niets, en er was niemand die hij meer bewonderde – op zijn vader en broer na.

‘Kom op, oude leeuw,’ zei hij tegen Tissaphernes. ‘Ik heb het lang genoeg uitgesteld. Ik moet niet langer dralen, al kan ik zelfs nu niet geloven dat het geen vergissing is. Mijn vader is veel te sterk om ooit te sterven, toch?’

Hij glimlachte, al was zijn pijn duidelijk af te lezen. Bij wijze van

troost greep Tissaphernes zijn schouder vast.

‘Ik heb uw vader dertig jaar lang gediend, reeds voordat u werd geboren. Toen had hij de hele wereld in zijn hand. Maar zelfs koningen hebben slechts een korte tijd onder de zon. Het wacht ons allemaal, al zouden uw vrienden, de filosofen, waarschijnlijk zelfs dat in twijfel trekken.’

‘Ik wilde maar dat u genoeg Grieks had geleerd om hen te kunnen begrijpen.’

Tissaphernes maakte een minachtend geluid.

‘Dat is de taal van schaapherders. Wat kan mij de taal van slaven schelen? Ik ben een Pers.’

Hij sprak ruim binnen gehoorsafstand van de Spartanen, al lieten ze niet merken dat ze hem hadden gehoord. Cyrus keek naar hun officier, de man die ze Anaxis noemden. Doordat hij beide talen vloeiend sprak, ontging Anaxis niets, maar hij had Tissaphernes allang afgedaan als een Perzische windbuil. Anaxis keek Cyrus een fractie van een seconde aan en knipoogde.

Tissaphernes zag het gezicht van de prins ontspannen en draaide zich snel om in het zadel, in een poging te zien wat de stemmingswisseling had veroorzaakt, wie zijn waardigheid durfde te bespotten. Hij zag alleen dat de Spartanen eens te meer klaarstonden om te marcheren en mompelde hoofdschuddend iets over boeren en buitenlanders.

Op lange marsen droegen de Spartanen hun schild op hun rug. Hoewel ze niet in gevaar waren, gaf Cyrus het bevel voor paradestijl. Tijdens hun mars door een van de drie hoofdsteden van het Perzische Rijk zouden ze de ronde schilden van goudkleurig brons en hout aan hun linkerarm en een speer in hun rechterhand dragen. Op hun heup droegen ze een kort zwaard en tegen hun lende hielden ze de beruchte kopis voor het grijpen. Die zware gekromde bladen waren beangstigend en werden door hun vijanden als onspertief beschouwd. De Spartanen lachten om dat soort bezwaren.

Hun bronzen helmen bedekten zowel hun baard als de dikke vlechten die tot hun schouders hingen. De helmen verborgen uitputting en zwakte en toonden alleen de kille aanblik van beelden. Dat hun gelaatstrekken werden overschaduwd was een van de elementen die hen zo gevreesd maakten. Reputatie had meer te betekenen. En het dragen van de wapens en het schild van een vader of grootvader betekenden nog meer.

Toen ze de rivier achter zich lieten, reden Cyrus en Tissaphernes op hun paarden stapvoets door de straten. Voor hen week de menigte uiteen om ruimte te maken. Er viel een angstaanjagende stilte, onder de stadsbewoners én onder de mannen die tussen hen door liepen.

‘Ik vind nog steeds dat u uw huursoldaten achter had moeten laten, hoogheid,’ mompelde Tissaphernes. ‘Wat zal uw broer zeggen als hij ziet dat u Grieken hebt verkozen boven Perzen?’

‘Ik ben een prins en de aanvoerder van mijn vaders strijdmachten. Als mijn broer al iets zegt, zal het zijn dat mijn waardigheid ons huis tot eer strekt. De Spartanen zijn de beste strijders ter wereld. Wie anders zou ons de afgelopen weken hebben kunnen bijhouden? Zie je hier Onsterfelijken? Mijn bedienden? Een van mijn slaven stierf onderweg toen hij probeerde bij me te blijven. De rest is achteropgeraakt. Nee, deze mannen hebben hun plaats aan mijn zijde verdiend, door aan mijn zijde te blijven.’

Tissaphernes boog zijn hoofd alsof hij instemde, al was hij kwaad. Cyrus behandelde de Spartanen als echte mannen, niet als de dollen honden die ze waren. De Perzische generaal wist zonder zijn hoofd te wenden dat sommigen hem tijdens hun mars in de gaten zouden houden. Ze vertrouwden niemand die zich dicht bij hun meester bevond; het waren net dreigend grommende honden. Maar goed, het zou niet lang meer duren. De twee ruiters liepen voor de Spartanen uit de heuvel op. Ze volgden de weg naar de grote trap die naar het plateau van de Perzische koning voerde.

De uitgehouwen treden van de grote trap waren breed en laag, zodat de koning op zijn paard kon blijven zitten als hij terugkeerde na de jacht. Cyrus en Tissaphernes reden voorop en de Spartanen volgden hen in rinkelende gelederen naar boven. Toen Cyrus de smalle poort van de buitenmuur naderde, voelde hij de blikken van zijn vaders Onsterfelijken op zich rusten. Zijn vader had de schatten van hele naties aan zijn plateau besteed, eerst om de bergwand nog dieper uit te houwen en vervolgens aan alle luxe binnenin. Hoewel het de tuin van een rijk was, was het ook een fort waar permanent tweeduizend man op wacht stond.

De laatste trede eindigde bij de deur, zodat er geen plek was waar een vijand zich kon verzamelen om aan te vallen. Cyrus voelde het licht veranderen toen Perzische officieren boven hen voor de zon gingen

staan en op zijn gezelschap neerkeken – en vooral op de tot de tanden bewapende Spartanen op de trap achter hem. Cyrus keek uitdrukkingloos op naar de muren die door de ondergaande zon in een gouden gloed werden gezet.

‘Ik ben prins Cyrus, zoon van koning Darius, broer van prins Artaxerxes, commandant van de strijdtroepen van Perzië. In de naam van mijn vader, open deze deur, zodat ik hem kan bezoeken.’

Ze lieten hem net iets langer wachten dan hij had gedacht, zodat Cyrus rood aanliep. Zijn opkomende woede werd getemperd toen hij hoorde dat kettingen en grendels werden verwijderd en de deur openzwaaide naar een lange, smalle binnenplaats. Hij slikte, vastbesloten geen angst te tonen. In dat opzicht deden de Spartanen en hij niet voor elkaar onder.

Cyrus en Tissaphernes reden de zonovergoten binnenplaats op. Het licht werd met het uur zachter en zwakte geleidelijk af tot dat van een zomeravond. Cyrus wist dat hij eindelijk thuis was, dat hij moest ontspannen en zich moest voorbereiden op zijn bezoek aan zijn vader. Hij wist nog niet precies hoe de oude man op hem zou reageren, laat staan hoe hij op de koning der koningen zou reageren. Hij werd onzeker toen hij dacht aan het verlies dat zich nu snel zou doen voelen. Geen gewapende macht ter wereld kon zijn vader een dag langer in leven houden als zijn tijd was gekomen. Het was die hulpeloosheid die Cyrus deed trillen – niet de executieplaats die hij betrad.

De verdediging van het plateau bestond niet alleen uit de mannen op de buitenmuren, maar ook uit de trechters waar aanvallers doorheen zouden moeten. Als ze hoe dan ook de trap bereikten en door de poorten heen braken, waren beide zijden van het fort van elkaar gescheiden. Vijandelijke troepen zouden zich pas kunnen herenigen als ze twee lange en smalle binnenplaatsen waren overgestoken die vanboven open waren.

Cyrus en Tissaphernes reden zonder aarzelen naar de achterzijde van de executieplaats. Vijftig gelederen van zes Spartanen volgden in volmaakte slagorde. Toen ze voor een nog grotere deur voor hen halt hielden, rustten de uiteinden van hun speren in het stof op de grond.

Achter hen werd de buitenpoort gesloten en vergrendeld. Meer dan één Spartaan fronste zijn wenkbrauwen bij het idee te zijn ingesloten op een plek waar ze niet konden manoeuvreren. Rondom de binnenplaats liepen op drie à vier meter hoogte van de grond stenen richels. Het

doel ervan was niet duidelijk, en de Spartaanse officier Anaxis greep zijn speer steviger vast. Hij voelde de vijandige blikken van Perzische wachten die meer gewend waren aan er goed uitzien in hun jas met glimmend leren opzetstukken dan aan vechten.

Vooraan keken Cyrus en Tissaphernes elkaar aan en stegen af. Anaxis probeerde niet zijn hals te strekken om te zien wie er naar buiten was gekomen om hen te begroeten, al werd het gesprek door de paarden aan zijn blikveld onttrokken. Dat stond hem niet aan. Het was zijn taak om Cyrus te beschermen, en misschien die ouwe vetzak ook. Maar er was geen bevel gegeven om alert te blijven of rekening te houden met een dreiging. Anaxis wist dat hij zich in de citadel van een oude vijand bevond, maar hij was ook de persoonlijke lijfwacht van een van diens prinsen, een man die hij behoorlijk bewonderde om zijn eerlijkheid en gebrek aan vertoon. Voor een Pers was de prins absoluut een goede man. Cyrus had geen angst getoond, laat staan iets anders dan bezorgdheid om zijn vader. Toch merkte Anaxis dat hij omhoog stond te kijken naar de stenen richels om hen heen, die wel iets weg hadden van de brede banken van een Atheens theater. De Perzen waren heel behoorlijke boogschutters, wist hij. De Spartaan vond het idee dat iemand op hen neer kon kijken niet aangenaam – niet op die plek.

Geen van die gedachten kon worden afgelezen van zijn gezicht, dat verborgen bleef in de schaduw van zijn helm. Anaxis stond als een bronzen standbeeld, terwijl Cyrus en Tissaphernes voor hem op zachte toon overlegden. Toch was Anaxis blij toen een van de paarden opzijstapte en hij de prins kon zien.

Cyrus wendde zich met een strak en streng gezicht tot de Spartanen achter zich.

‘Mijn broer heeft me opgedragen om zonder wacht de koninklijke tuin binnen te treden,’ zei hij. Cyrus leek nog iets te willen zeggen en schudde zijn hoofd. Als teken stelde het amper iets voor, al voelde Anaxis de moed in zijn sandalen zakken.

‘Misschien zou uw broer er geen bezwaar tegen hebben als ik u begeleid,’ zei Anaxis.

Cyrus glimlachte naar hem.

‘Mijn vriend, als er sprake is van verraad, zal een man extra geen verschil maken.’

‘Ik maak altijd een verschil,’ zei Anaxis ernstig.

‘Dat is waar, maar ik moet vertrouwen op de eer van mijn broer. Hij

is de troonopvolger en ik heb hem geen aanleiding gegeven om aan me te twijfelen.'

'Wij zullen hier wachten, tot u terugkomt,' zei Anaxis, die zich op één knie liet zakken. Hij sprak alsof hij een eed aflegde en Cyrus boog zijn hoofd voordat hij de man weer overeind trok.

'Dank je. Ik voel me vereerd door je dienstbaarheid.'

Toen Cyrus zich tot Tissaphernes wendde, zag hij dat deze met minachtende blik toekeek en een gebaar maakte naar de poort die hen verder het koninklijke plateau op voerde. Achter de andere kant van die lange binnenplaats lagen de eerste tuinen, die waren aangelegd op aarde die vanuit de vlakten daarheen was gebracht en werden onderhouden door duizend slaven. Er waren bomen geplant die lommerrijke lanen vormden waar aapjes van tak naar tak sprongen om vogels achterna te zitten en waar de lucht zwaar was van de geur van groene takken en jasmijn.

Cyrus negeerde de kleine seneschalk die hem tegemoet was gelopen. Hij wist nog niet precies of de status van de man een belediging was of niet. Zijn broer Artaxerxes zou natuurlijk bij zijn vader zijn. Het had niets te betekenen dat hij een bediende had gestuurd om Cyrus door de tuinen te begeleiden.

Tissaphernes leek tijdens de wandeling de zorgen en spanningen van hun tocht van zich af te gooien. Hij snoof diep de geuren op die hem zo vertrouwd waren en leek bijna te groeien toen hij zijn rug strekte en rechtop liep. Hij kende Cyrus al diens leven lang en was het overgrote deel ervan een mentor en vriend voor hem geweest. Ze keken echter heel anders tegen dingen aan. Cyrus hield van mensen, er was geen andere manier om het te beschrijven. Zij waren zijn passie, en hij verzamelde vrienden zoals andere mannen munten vergaaren. Tissaphernes daarentegen kon zijn afkeer van mensenmenigten en bezwete soldaten amper verbergen.

Ze liepen een uur lang over paden die zo kronkelden dat een vreemdeling al tien keer zou verdwaald. Cyrus kende ze allemaal uit zijn kindertijd en liep zonder op te letten achter de seneschalk aan. Het buitenverblijf van zijn vader lag aan de andere kant van het plateau, omringd door palmen en slaven, die allemaal stonden te wachten tot de koning der koningen zijn laatste adem uitblies. Tijdens de wandeling voelde Cyrus zijn keel dichtknijpen, en hij luisterde of hij de jammerende stemmen van zijn vaders vrouwen al hoorde.

Anaxis keek op toen hij een sandaal hoorde schrapen op de richel boven hem. De Spartanen hadden zijn voorbeeld gevolgd en stonden al ongeveer een uur zwijgend bij elkaar. Anaxis vloekte zacht toen hij de troep Perzische soldaten de richels aan weerszijden van de binnenplaats op zag lopen. Ze droegen sierlijke zwarte wapenrusting en hadden bogen bij zich die waren ingelegd met edelstenen, zoals schildwachten in een toneelstuk, misschien bij de deur van een bordeel. Voor hem zagen ze eruit als kinderen die zich hadden uitgeleefd in de schatkamer van een koning.

De Perzische officier droeg pluimen van zwarte en witte veren die trilden in de wind, veel grootser dan wat Anaxis ooit in Sparta had gezien. Zijn huid glom van de olie en zijn handen schitterden van de edelstenen. Hij droeg geen boog, alleen een kort zwaard in een gouden schede die op zich al een kleine stad waard moest zijn. Bij die gedachte trok Anaxis zijn wenkbrauwen op. Er viel hier van alles te plunderen en buit te maken. Dat soort dingen was het onthouden waard.

‘Houd je schild gereed,’ zei Anaxis op duidelijke toon.

Veel van de mannen hadden hun schild op hun rug gehangen of lieten het tegen hun benen rusten. Ze pakte het opnieuw op, met dezelfde norse afkeer. Niemand van hen voelde zich op zijn gemak nu zij op een kluitje stonden op een executieplaats, met boogschutters boven zich.

Anaxis keek met een frisse blik naar de stenen muren en zag hoe glad ze waren. Links en rechts boven zijn hoofd hielden drie rijen Perzische boogschutters halt, mogelijk evenveel mannen als er onverzettelijk naar hen opkeken.

De gepluimde officier liep een smal pad in de hoek af. Hij stond met zijn sandaal half over de rand, zodat Anaxis de gespijkerde onderkant van de zool kon zien. Een tijdlang bewoog niemand, en het werd stil, zonder een briesje om hen te verkoelen. De schaduwen waren een stuk langer geworden sinds de prins en Tissaphernes waren weggegaan, maar het avondlicht leek niet te zijn veranderd. Hoewel het warm was, voelde Anaxis dat zijn scrotum samentrok. De mannen die op de Spartanen neerkeken, betastten glimlachend hun wapens. Ze hadden hun boog gespannen, zag hij. Hoewel ze de ceremoniële wapenrusting van het koninklijk hof droegen, waren ze opgesteld voor een slachtpartij. Hij krabde aan zijn baard.

‘Hoe moeilijk zou het zijn om op die richel te komen, denk je?’ vroeg hij aan zijn vriend Cinnis. Gewoonlijk was Cinnis een dikke man die

trots was op zijn kracht. Veertien dagen marstempo over zandwegen hadden hem slanker en kribbiger gemaakt. Hij haalde zijn schouders op.

‘Als twee mannen een schild plat houden, zo’ – hij hield zijn schild aan de rand vast – ‘kan een derde heel gemakkelijk omhoog worden geduwd. Denk je dat ze zullen aanvallen?’

‘Ja, dat denk ik wel,’ zei Anaxis. Hij verhief zijn stem, wetende dat de kans dat iemand boven hen Grieks verstond gering was. ‘Het lijkt erop dat iemand heeft besloten dat we verslagen moeten worden. Dus... Houd je schild paraat om het boven je hoofd te houden. Ga in groepjes van drie staan. Beweeg niet tenzij we worden aangevallen. Als dat gebeurt, wil ik dat jullie mannen naar boven werpen. Ik vind dit wel een fijne plek. Laten we hem bezet houden tot prins Cyrus terugkomt.’

‘Of we vechten ons richting de rivier en maken dat we wegkomen,’ mompelde Cinnis.

Anaxis schudde zijn hoofd, zoals zijn vriend al had verwacht. Anaxis had zijn woord gegeven. Hij zou het een schande vinden als Cyrus bij terugkomst zou merken dat hij zijn post had verlaten. Cinnis kromde met stijgende woede zijn schouders toen hij de eerste bogen zag doorbuigen.

Boven hun hoofden haalde de Perzische officier diep adem om een bevel te geven. Cinnis stak zijn schild uit en het andere uiteinde werd onmiddellijk door een ander vastgepakt. Ze keken elkaar aan, woedend over het verraad.

De gepluimde officier krijste, waarna de Perzische bogen volledig doorbogen, en met een geluid als van klapperende vleugels werden de eerste pijlen op hen afgeschoten. Terwijl ze insloegen, stapte Anaxis op het schild, net als een stuk of tien anderen over de hele lengte van de binnenplaats. Ieder van hen werd omhooggeworpen en knalde tegen verbaasde boogschutters aan. Lachend om hun paniek landde Anaxis in hun midden, met zijn speer en het gevaarlijk uitziende blad van zijn kopis klaar voor het gevecht.